

Kodeks ravnanja za dobavitelje blaga in storitev

1 Uvod

Banka Sparkasse d.d. ("banka") je del skupine Erste in Sparkassen, ki je že več kot 200 let ena največjih finančnih skupin v srednji in jugovzhodni Evropi. Na slovenskem trgu je prisotna že od osamosvojitve Slovenije, naš prvi pomemben zgodovinski mejnik pa je bilo leto 1999, ko je Kärntner Sparkasse pridobila dovoljenje za podružnico in s tem institucionalizirala svoj obstoj na slovenskem finančnem trgu. Sledila je razširitev nabora produktov, ki so sprva vključevali financiranje malih in srednje velikih podjetij ter kredite za gradnjo in stanovanja, na varčevalne produkte, v letu 2004 pa še na plačilne storitve, transakcijske račune in kartično poslovanje.

Banka je vedno prevzemala odgovornost – do okolja, do regije in predvsem do ljudi, ki tukaj živijo. To odgovornost živimo v vsakodnevnih dejanjih, skupaj z našimi strankami, sodelavci in poslovnimi partnerji.

Banka namenja velik poudarek trajnostnosti na področju varstva okolja in odgovornega odnosa do družbe, in sicer tako v odnosih s poslovnimi partnerji kot tudi v svoji celotni dobavni verigi, trajnostnost pa je tudi sestavni del naše poslovne strategije. Menimo, da je sodelovanje na področju trajnostnosti v dobavni verigi ključnega pomena, namreč podjetja morajo sodelovati vzdolž dobavnih verig, da bi nenehno izboljševala in spoštovala okolje ter varovala človekove pravice.

Kodeks ravnanja za dobavitelje tako opisuje temeljna načela sodelovanja z njimi in določa minimalne standarde, za katere prosimo naše dobavitelje in njihove poddobavitelje ("dobavitelj"), da jih spoštujejo in upoštevajo pri poslovanju z banko.

Načela, izražena v kodeksu ravnanja za dobavitelje, so pomemben del izbire in ocenjevanja dobaviteljev. Če dobavitelj krši eno od teh načel, hkrati pa se ne more dogovoriti o načrtu izboljšav oz. le-tega ne izvaja, si banka pridržuje pravico do prekinitve poslovnega odnosa.

Če je katerikoli od določil tega kodeksa v nasprotju s pogodbenimi določili sklenjenimi med banko in dobaviteljem, ali s splošnimi določili in pogoji nakupa, prevladajo pogodbeno določila ali splošni pogoji in določila nakupa.

1.1 Obseg

Kodeks ravnanja dobaviteljev določa naša pričakovanja do dobavitelja, vključno z njegovo matično družbo, hčerinskimi ali povezanimi subjekti, kot tudi pričakovanja do vseh drugih, s katerimi dobavitelj posluje, vključno z vsemi zaposlenimi, dobavitelji na zgornjem delu oskrbne verige in drugimi tretjimi osebami. Podizvajalci, ki jih dobavitelj najame za izvedbo storitev/dobavo blaga, morajo izpolnjevati standarde, ki so skladni s tem kodeksom ravnanja. Dobavitelj jih mora seznaniti z vsebino kodeksa ravnanja in od njih zahtevati, da upoštevajo navedene zahteve in standarde.

1.2 Skladnost

Pričakuje se, da bo dobavitelj spoštoval nacionalno zakonodajo in vse druge povezane predpise, ki veljajo v državah, v katerih dobavitelj posluje, poleg tega pa upošteval tudi vse poklicne oz. panožne standarde, ki veljajo v njegovi panogi, še posebej pa štiri stebre, ki so podrobno opisani v nadaljevanju tega dokumenta.

2 Štirje stebri kodeksa ravnanja dobaviteljev Banke Sparkasse d.d.

2.1 Človekove pravice

Od dobavitelja se pričakuje, da bo v vseh svojih poslovnih dejavnostih spoštoval vse človekove pravice, vključno s pravicami delavcev. Dobavitelj spoštuje človekove pravice svojih zaposlenih, lokalnih skupnosti in ranljivih skupin ter jih obravnava dostojanstveno in spoštljivo. To vključuje vsaj naslednje:

- Svoboda združevanja in kolektivna pogajanja

Dobavitelj mora svojim zaposlenim zagotoviti pravico do svobode združevanja in kolektivnih pogajanj v skladu z vsemi veljavnimi zakoni in predpisi. Dobavitelj se zavezuje k odprtemu in konstruktivnemu dialogu s svojimi zaposlenimi in predstavniki delavcev.

- Prisilno delo

Dobavitelj v nobenem primeru ne sme uporabljati prisilnega dela ali ga kako drugače koristiti. Banka ima v svoji dobavni verigi pristop ničelne tolerance do vseh oblik sodobnega suženjstva, služenja in prisilnega ali obveznega dela ter vseh oblik trgovine z ljudmi. Enako velja za delo v odvisnosti in podrejenosti, najemniško ali neprostoVOLjno zaporniško delo. Prakse, kot je zadrževanje osebne lastnine, potnih listov, plač, potrdil o usposabljanju, delovnih ali drugih dokumentov iz neustreznih razlogov, niso sprejemljive. Vse delo mora biti prostovoljno, delavci pa lahko po razumnem odpovednem roku svobodno zapustijo delo ali prekinejo delovno razmerje.

- Najnižja starost za zaposlitev

Uporaba dela otrok s strani dobavitelja je strogo prepovedana, banka v svoji dobavni verigi ne dovoljuje dela otrok. Dobavitelj se mora pri svojem poslovanju izogibati kakršni koli obliki dela otrok, kot je opredeljeno v temeljnih delovnih standardih Mednarodne organizacije dela (MOD) in mora upoštevati predpise, ki opredeljujejo zaščito mladoletnih. Zaposleni v nobenem primeru ne smejo biti mlajši od 15 let (oziroma 14 let, kadar to dovoljuje nacionalno pravo skladno s konvencijo MOD št. 138). Obvezno je upoštevanje nacionalne zakonodaje in mednarodnih standardov. Če lokalni zakon o minimalni starosti določa višjo starost za delo ali obvezno šolanje, velja višja starost.

- Pošteno in enako obravnavanje

Enaka obravnava vseh zaposlenih mora biti temeljno načelo poslovne politike dobavitelja. Dobavitelj mora pri ravnanju s svojimi zaposlenimi delovati dostojanstveno, spoštljivo in pošteno:

- Dobavitelj pri svojih praksah zaposlovanja ne diskriminira na podlagi meril, kot so rasa, barva kože, vera, spol, starost, nosečnost, telesne značilnosti, invalidnost, nacionalno poreklo, spolna usmerjenost, spolna identiteta, politična pripadnost, članstvo v sindikatu, zdravniški testi, družinski status ali zakonski stan..., v skladu s konvencijo MDO št. 111 o diskriminaciji.
- Kakršnakoli oblika psihološke, fizične, spolne ali verbalne zlorabe, ustrahovanja, groženj ali nadlegovanja ne sme biti tolerirana.
- Dobavitelj mora spoštovati pravice svojih zaposlenih do zasebnosti, kadar zbira osebne podatke ali izvaja prakse spremljanja zaposlenih.
- Od dobavitelja se pričakuje, da pogodb o zaposlitvi ne bo odpovedoval neupravičeno ali brez jasnih dokazov, da je do odpovedi pogodbe o zaposlitvi prišlo na podlagi ocene delovne uspešnosti zaposlenega, kot to dovoljuje zakon.

- Delovni čas in dnevi počitka

Dobavitelj mora zagotoviti, da njegovi zaposleni delajo v skladu z vsemi veljavnimi zakoni in obveznimi panožnimi standardi, ki se nanašajo na redni delovni čas in nadurno delo, vključno z odmori, časom počitka, prazniki ter porodniškim in očetovskim dopustom.

- Plače in prejemki

Dobaviteljevim zaposlenim je treba zagotoviti plače in ugodnosti, ki so skladne z nacionalno zakonodajo ter z zavezujočimi kolektivnimi pogodbami, vključno s tistimi, ki se nanašajo na nadurno delo. Nadomestilo se zaposlenim

izplačuje redno, pravočasno in v celoti. Dobavitelj je dolžan izplačevati zakonsko določene prispevke za socialno varnost in izplačila, do katerih so zaposleni upravičeni skladno z nacionalno zakonodajo (na primer zavarovalnine, plačilo za nadure in plačane počitnice). Dobavitelj ne sme izvajati disciplinskih ali drugih oblik odtegljajev od plače (razen če lokalni zakoni določajo drugače), niti ne sme izvajati nobene oblike diskriminacije pri zaposlovanju in nagrajevanju.

2.2 Varnost in zdravje

Pričakuje se, da bodo sistemi delovanja in upravljanja dobavitelja ter njegovi zaposleni delovali pri preprečevanju poškodb in bolezni, povezanih z delom. Dobavitelj mora ustrezno poskrbeti za zdravje in varnost svojih zaposlenih, strank, obiskovalcev, izvajalcev in drugih, na katere lahko njegove dejavnosti vplivajo.

- Delovno okolje

Dobavitelj mora svojim zaposlenim zagotoviti varno in zdravo delovno okolje. Delovna mesta in delovna sredstva morajo biti skladna z veljavnimi zakoni in predpisi. Delovna mesta, delovne postaje in delovna oprema morajo biti varni, ustrezno vzdrževani, z ustreznimi tehničnimi zaščitnimi ukrepi za zmanjšanje tveganj ter preprečevanje nezgod pri delu in poklicnih bolezni. Upoštewane morajo biti zahteve v zvezi s požarno varnostjo in nujno zdravstveno oskrbo. Objekti morajo biti zgrajeni in vzdrževani v skladu s standardi, ki jih določajo veljavni zakoni in predpisi. Dobavitelj mora vzpostaviti tudi ustrezen nadzor nad nalogami, ki jih je treba izvajati, imeti varne postopke dela in zaposlenim zagotoviti ustrezno osebno varovalno opremo, v kolikor je le ta potrebna za varno opravljanje dela. Zaposleni se morajo tudi udeležiti usposabljanj o varnosti in zdravju pri delu in požarne varnosti ter preventivnih zdravstvenih pregledov.

- Pripravljenost na izredne razmere

Dobavitelj mora biti pripravljen na nujne primere. To vključuje postopke obveščanja zaposlenih in evakuacije, usposabljanje in vaje v sili, ustrezne zaloge za prvo pomoč, ustrezno opremo za odkrivanje in gašenje požara ter ustrezne izhodne zmogljivosti. Dobavitelj redno usposablja zaposlene za načrtovanje in odzivnost na izredne razmere ter zdravstveno oskrbo.

- Kakovost in varnost izdelkov

Vsi izdelki in storitve, ki jih dobavlja dobavitelj, morajo izpolnjevati standarde kakovosti in varnosti, ki jih zahteva veljavna zakonodaja. Dobavitelj mora pravilno označiti izdelke in sporočiti zahteve glede ravnanja z izdelki.

2.3 Okoljska trajnostnost

Varovanje okolja in podnebja ter spodbujanje biotske raznovrstnosti sta trajni nalogi, ki ju je mogoče izpolnjevati samo s stalnim izboljševanjem ravni varstva okolja ter trajnim zmanjševanjem porabe virov in količine odpadkov.

Dobavitelj si bo razumno prizadeval za vzpostavitev jasnih okoljskih ciljev, strategij in politik, za vzpostavitev sistemov upravljanja za prepoznavanje in ublažitev okoljskih vidikov in vplivov svoje dejavnosti ter vzdolž svojih vrednostnih verig. Dobavitelj naj bi tudi spodbujal in uporabljal prakse krožnega gospodarstva. Dobavitelj si je v okviru svojih poslovnih dejavnosti dolžan prizadevati za doseganje teh ciljev, prav tako pa se pričakuje, da dobavitelj izpolnjuje vse veljavne zakonske okoljske zahteve in standarde ter vse njihove spremembe.

Na zahtevo in če je na voljo, bo dobavitelj banki zagotovil ogljični odtis svoje organizacije in reprezentativnega izdelka/storitve.

- Okoljevarstvena dovoljenja in poročanje

Dobavitelj mora zagotoviti, da pridobiva, ohranja ažurnost in upošteva smernice poročanja o vseh zahtevanih okoljevarstvenih dovoljenjih in registracijah, tako da je vedno zakonsko skladen.

- Nevarni materiali in varnost izdelkov

Dobavitelj mora identificirati nevarne materiale, kemikalije in snovi ter zagotoviti njihovo varno ravnanje, premikanje, skladiščenje, recikliranje, ponovno uporabo in odstranjevanje. Dosledno je treba upoštevati vse veljavne zakone in predpise, ki se nanašajo na nevarne materiale, kemikalije in snovi. Dobavitelj mora upoštevati omejitve materialov in zahteve glede varnosti izdelkov, ki jih določajo veljavni zakoni in predpisi. Dobavitelj zagotavlja, da so ključni zaposleni seznanjeni s praksami varnosti izdelkov in usposobljeni zanje.

- Poraba virov, preprečevanje onesnaževanja in zmanjševanje odpadkov na najmanjšo možno mero

Dobavitelj mora optimizirati porabo naravnih virov, vključno z energijo in vodo. Dobavitelj mora izvajati in prikazovati zanesljive ukrepe za preprečevanje onesnaževanja ter čim bolj zmanjšati nastajanje trdnih odpadkov, odpadnih voda in emisij v zrak. Pred izpustom ali odlaganjem mora dobavitelj ustrezno in v skladu z veljavnimi zakoni ter predpisi opredeliti in obdelati odpadno vodo in trdne odpadke.

Dobavitelj si bo razumno prizadeval, da bo do leta 2030 uporabljal 100 % dobavljene električne energije iz obnovljivih virov in da bo imel določene cilje za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov.

2.4 Poslovna integriteta

Dobavitelj mora svoje poslovanje voditi etično in ravnati pošteno ter upoštevati vse veljavne zakone in predpise. Dobavitelj ne sme izvajati ali tolerirati nobene oblike korupcije, izsiljevanja, poneverbe ali pranja denarja.

- Prepoved korupcijskih dejanj

Dobavitelj se zavezuje, da v zvezi s poslovnim sodelovanjem in morebitnimi sklenjenimi pogodbami z banko, ne bo sam ali preko drugih oseb ponudil ali dal nagrade, darila ali kakršnekoli premoženjske ali druge koristi ali ugodnosti osebi, zaposleni pri banki ali drugi osebi, ki lahko vpliva na odločitve banke, ali družinskim članom omenjenih oseb, z namenom, da bi ta oseba vplivala na odločitev ali dejanja banke glede:

- pridobitve posla ali
- sklenitve posla pod ugodnejšimi pogoji ali
- opustitve dolžnega nadzora nad izvajanjem dogovorjenih obveznosti ali
- za drugo ravnanje ali opustitev, s katerim je banki povzročena škoda ali je omogočena pridobitev nedovoljene koristi dobavitelju, njegovim predstavnikom ali pooblaščenecem ali organom, zastopnikom, posrednikom ali
- za drugo ravnanje, ki ga prepoveduje Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije ali kakšen drug predpis.

V primerih kršitve zgoraj navedenih zavez so morebitne sklenjene pogodbe nične, če tako določajo vsakokrat veljavni kogentni predpisi, sicer pa lahko banka odpove sklenjeno pogodbo oz. prekine poslovno sodelovanje z dobaviteljem s takojšnjim učinkom. V vsakem primeru je dobavitelj, ki bi kršil zgoraj navedene zaveze, dolžan banki povrniti vso škodo, ki ji jo je s takim dejanjem povzročil.

- Pritožbeni mehanizmi

Dobavitelj ima vzpostavljene sisteme, ki omogočajo vlaganje anonimnih pritožb ter njihovo poročanje in upravljanje. Imenovani uradnik stalno spremlja pritožbeni mehanizem, vodi evidenco o izpostavljenih vprašanjih in zaupno ustrezno ukrepa.

- Vodenje evidenc

Dobavitelj mora vzdrževati pregledne in ažurne poslovne knjige in evidence, da dokaže skladnost z veljavnimi materiali, storitvami, državnimi in panožnimi predpisi.

- Poreklo

Dobavitelj mora biti sposoben razkriti vse potencialne vire primarnega porekla (država porekla), povezane z opravljenimi dobavami.

- Zasebnost, varovanje podatkov in informacij

Dobavitelj mora imeti sprejete ustrezne ukrepe za varovanje in ohranjanje zaupnih in lastniških informacij svojih poslovnih partnerjev ter ukrepe za varstvo osebnih podatkov svojih strank in zaposlenih in bo te informacije ter podatke uporabljal samo za zakonite in dovoljene namene, skladno z zakonodajo oziroma pogodbenim dogovorom. Informacijski sistemi dobavitelja, ki vsebujejo zaupne informacije ali podatke banke, bodo ustrezno upravljani in zaščiteni pred nepooblaščenim dostopom, uporabo, razkritjem, spreminjanjem ali uničenjem.

V primeru oddaje naročil podizvajalcem je za vsako izmenjavo zaupnih informacij potrebno predhodno soglasje banke, v primeru podobdelovalcev pa mora dobavitelj slediti navodilom iz sklenjene pogodbe o obdelavi.

- Nasprotje interesov

Od dobavitelja se pričakuje, da bo banki poročal o kakršni koli situaciji, ki bi se lahko zdela nasprotje interesov, in banki razkril, ali ima kateri koli zaposleni v banki ali strokovnjak po pogodbi z banko, kakršen koli interes v dobaviteljevem poslovanju ali kakršne koli finančne vezi z dobaviteljem.